

направления исследований по проблематике интеллектуальной собственности в социально-экономическом и правовом контекстах.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, охрана и защита интеллектуальной собственности, права человека в сфере интеллектуальной собственности, евроинтеграция, творческая деятельность, повышение квалификации в сфере интеллектуальной собственности, образование в сфере ИС.

Summary

Boshitsky Yu. On the priorities of cooperation between Ukraine and the EU in the context of ensuring human rights in the field of intellectual property.

The article covers the analysis of a number of issues of cooperation between Ukraine and the EU in the context of ensuring human rights in the field of intellectual property. The author analyzes the issues of protecting intellectual property as a foreign policy priority and the strategic goal of Ukraine on the path to European integration. Creative work is considered as one of the most important aspects of human life. The problems of education in this field and in areas of training and improvement of professional skills of specialists in the field of intellectual property are analyzed. There are proposed priority areas of research on intellectual property issues in social, economic, and legal contexts.

Key words: intellectual property, protection of intellectual property, human rights in the field of intellectual property, European integration, creative work, improvement of professional skills in the field of intellectual property, education in the field of IP.

УДК 354.11/86

С.П. МОСОВ

Сергій Петрович Мосов, доктор військових наук, професор, заслужений діяч науки і технік України, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки

МІСЦЕ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В ІННОВАЦІЙНОМУ РОЗВИТКУ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН І УКРАЇНИ

У сучасних умовах відбувається активний перехід розвинених в економічному сенсі країн світу до так званої «цифрової» економіки, ефективність якої визначається розвитком і використанням передусім теоретичного знання. Розуміється, що рушійним фактором такої економіки є нестримна експансія комп'ютерних технологій. На перше місце вийшли галузі, безпосередньо засновані на використанні досягнень фундаментальної науки, інформації та знань. Про це свідчить насамперед колосальний розвиток і пріоритет в економіці розвинутих країн світу низки таких галузей, як нанотехнології, біотехнології, програмне забезпечення роботів, генетика, біохімія тощо¹.

Одним із звичайних важелів регулювання бізнесу, особливо в США, Японії та країнах ЄС вважається інтелектуальна власність (далі – ІВ). Вона впливає на відношення фірм до розгляду питання про інвестиції в інноваційні проекти або диверсифікацію продукції, вирішення питання злиття фірм або їхнього поглинання, створення промислових об'єднань і спільних підприємств, а також проведення ліцензійної політики.

Об'єкти ІВ стають для корпорацій мірою їхньої життєздатності та ефективності функціонування в майбутньому. Підтвердженням цьому є загальний обсяг корпоративних активів у США, який у 1980-х рр. складався десь на 62 % із матеріальних активів, але до початку третього тисячоліття ця цифра під впливом жорсткої ринкової боротьби скоротилася до 30 %. На початку 1990-х рр. у Європі обсяг нематеріальних активів становив уже більше однієї третини від загального обсягу всіх активів².

У Японії об'єкти ІВ становлять понад 45 % від загального обсягу корпоративних знань, накопичених протягом звітного періоду (охоплюють як кодифіковані знання, наприклад зафіксовані у документах, так і неявно виражені знання – зокрема ті, про які свідчить рівень кваліфікації персоналу). Вражаючими є результати проведених британських досліджень, у яких визначається, що в загальній вартості компанії в середньому 40 % становлять об'єкти ІВ³.

Схеми інвестування науково-дослідних робіт (далі – НДР) з боку бізнесу в рамках Організації країн з економічного співробітництва та розвитку показують наявність значної кореляції між рівнями витрат на НДР і активності патентування. У перспективі приватне фінансування науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт у більшості економічно розвинених країнах може перевищити обсяги бюджетних асигнувань у цю сферу⁴.

Як показує досвід, у провідних в економічному сенсі країнах світу інтелектуальна власність пронизує майже всі галузі господарства, перетворюючись на справжній інтелектуальний капітал. У таких країнах значна частина приросту валового внутрішнього продукту припадає на частку винаходів, ноу-хау, інновацій, що використовуються в найсучасніших технологіях.

Менеджмент у сфері ІВ стає основним елементом управління корпоративним бізнесом. Компанії створюють альянси одна з одною для підвищення цінності своїх об'єктів ІВ і набуття взаємовигідних конкурентних переваг. У підсумку такі альянси дають змогу компаніям збільшити вплив у конкретних галузях, що дає їм змогу, у свою чергу, нав'язувати власні стандарти конкурентам у відповідній сфері.

Інтелектуальна власність, за світовим досвідом, виконує роль стратегічного ресурсу в системі формування національного багатства і має суттєво впливати на рівень її конкурентоспроможності.

Підтримка державою винахідницької інноваційної діяльності вважається вагомим важелем економічного стимулювання процесу створення та введення об'єктів ІВ у господарський обіг. Досвід таких відомих країн, як Австрія, Великобританія, Нідерланди, США, Німеччина, Франція, Швеція, Швейцарія та Японія свідчить про урядову допомогу та стимулювання винахідницької інноваційної діяльності. Основними формами стимулювання малих і середніх підприємств, а також окремих інноваторів, є: пряме фінансування, яке досягає 50 % від витрат на створення нової продукції і технологій (Франція, США); надання позик, у тому числі без виплати відсотків (Швеція); дотації (практично всі країни); створення фондів впровадження інновацій з урахуванням можливого ризику (Велика Британія, Німеччина, Швейцарія, Нідерланди); безповоротні позики на впровадження нововведень, що досягають 50 % від витрат (Німеччина); відстрочка сплати мита чи звільнення від неї, якщо винахід стосується економії енергії (Австрія) тощо⁵. Ці заходи вважаються суттєвим досягненням урядів зазначених країн щодо управління інноваціями.

У сучасному світі провідні в економічному сенсі країни найважливішою складовою державної політики вважають створення умов для розвитку інтелектуального потенціалу нації. Так, наприклад, у США і Японії працюють ретельно продумані програми розвитку творчості громадян, починаючи з дошкільного віку.

Таким чином, економіка, що раніше базувалася лише на бетоні та залізі, під впливом змін у формуванні ринкових відносин на міжнародній арені поступово замінюється на економіку, засновану на ідеях і знаннях, у рамках якої інтелектуальна власність стає однією із переважних цінностей. Закономірним можна вважати появу нових стимулів для створення національного багатства в сучасному суспільстві, якими стають цінності, засновані на знаннях.

У сучасній економіці України інтелектуальний потенціал недооцінюється, і тому незатребуваність накопиченого інтелектуального багатства стала однією з причин розпаду багатьох наукових і виробничих колективів, масового відтоку талановитих фахівців за кордон, технологічної деградації виробництва протягом усього періоду становлення країни після розпаду СРСР. Економічний розвиток України всупереч наявному ще досить могутньому інтелектуальному потенціалу все більше набуває вираженого сировинного, трудомісткого та енергоємного характеру, а сама країна вже стала стабільним донором найрозвинутіших країн з інтелектуальних ресурсів.

За показником патентної продуктивності, який визначається як відношення кількості національних патентів у резидентів країни до зайнятих у сфері наукових досліджень і розробок, Україна посідає одне з провідних місць. Але ж це досягнення, на жаль, не можна автоматично, як показує реальність, віднести до конкурентних переваг вітчизняної інноваційної системи. До того ж, наша країна ще не увійшла до складу держав, що мають патенти «тріадної групи», тобто патенти, одночасно зареєстровані у США, Японії та ЄС.

За результатами експериментальних розрахунків індикаторів Європейського інноваційного табло (далі – ЄІТ) для України станом на 2007 р. були отримані такі результати (по відношенню до ЄС): наша країна знаходилася у групі «країн, що здоганяють»; витрати на інноваційну діяльність відставали – 0,7; витрати некомерційного сектору на дослідження та розробки відставали – 0,6; витрати комерційного сектору на дослідження та розробки значно відставали – 0,17⁶.

Прогнозні оцінки, зроблені фахівцями Центру досліджень науково-технічного потенціалу та історії науки ім. Г.М. Доброва НАН України у 2010 р. для нашої держави до 2020 р., показали, що за умов проведення цілеспрямованої інноваційної політики, приведення у відповідність до неї підприємницької діяльності, здійснення реальних кроків у напрямі реалізації необхідних структурних змін в економіці, технологічної модернізації виробництва, показники ЄІТ для України можуть бути покращені (по відношенню до існуючого стану): наша країна стає лідером у групі «помірні новатори»; витрати на інноваційну діяльність збільшуються – 1,95; витрати некомерційного сектору на дослідження та розробки збільшуються – 1,63; витрати комерційного сектору на дослідження та розробки збільшуються – 1,53. За період 2014–2019 рр. економічна ситуація в країні значно погіршилася і зроблений раніше прогноз вимагає значного об'єктивного корегування.

Актуальним залишається питання врахування майнових прав інтелектуальної власності у вартості промислових підприємств України, у зв'язку з чим вона практично занижена на 50–80 %. Таким чином, внаслідок можливої приватизації власники підприємств отримували й отримують відповідну додаткову вартість за рахунок об'єктів права ІВ на невраховану інтелектуальну складову, що була створена колективом вчених та інженерів, праця яких у процесі приватизації була знецінена, а держава, у свою чергу, втрачає потенційні фінансові надходження до бюджету. Частка нематеріальних активів у собівартості української продукції не перевищує 0,5–2 %, що майже у 10–15 разів менше порівняно з провідними в економічному відношенні країнами світу².

Існуючий нині стан у сфері ІВ є найкращим підтвердженням існування односторонності наукових досліджень (функції регулювання, охорони та захисту), відсутності фундаментальних і прикладних досліджень, реалізація яких допомогла б змінити ситуацію як у сфері ІВ, так і в питаннях державного управління функціонуванням цієї сфери та зробити можливим вирішення проблеми залучення інтелектуального ресурсу до

якісних трансформаційних змін інноваційного характеру в економіці та забезпечення належного впливу інтелектуальної власності на зростання ВВП в Україні. На це впливає, як зазначалось раніше, нестаче фінансування такого виду наукових досліджень як з боку держави, так і з боку комерційних структур.

В Україні склалася ситуація, що характеризується, з одного боку, високими показниками щодо об'єктів ІВ, на які видані охоронні документи, а з іншого боку, гальмується розвиток високотехнологічних і економічно важливих для України та її майбутнього галузей. Причин існування такої ситуації в сфері ІВ декілька: розпорошення та дублювання управлінських функцій, зокрема організаційних, між кількома центральними органами виконавчої влади; забезпечення реалізації політики в сфері охорони ІВ в Україні характеризувалося відсутністю належної координації та недостатньою ефективністю в діяльності структур, які мають опікуватися питаннями розвитку національного інституту інтелектуальної власності; повільно розгорталася діяльність підрозділів з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності в органах виконавчої влади, бюджетних установах, організаціях і на підприємствах, діяльність яких пов'язана з використанням об'єктів ІВ; не розроблено систему дієвих економічних стимулів (податкових, кредитних, страхових) щодо створення та комерціалізації об'єктів права ІВ з метою формування ринку цих об'єктів; не запроваджені механізми державної підтримки патентування вітчизняних об'єктів ІВ в іноземних державах, створених за бюджетні кошти; відсутня методика визначення розміру шкоди, завданої порушенням прав на об'єкти права ІВ; відсутнє нормативно-правове регулювання питань, пов'язаних з необхідністю здійснення оцінки інтелектуальної власності; формування ринку ІВ відбувалося повільно, відсутні ефективні механізми обліку та запровадження у виробництво результатів інтелектуальної діяльності; мала місце неконтрольована передача наукових і конструкторських розробок за кордон, витік з України вітчизняних заявок на перспективні винаходи (невирішеність питань інтелектуальної безпеки)⁷.

Цілеспрямовані наукові дослідження щодо питань державного управління сферою ІВ і його удосконалення фактично не здійснюються. Відсутня провідна установа, яка б здійснювала системні дослідження в інтересах створення дієвих механізмів державного управління функціонуванням цієї важливої для України сфери.

Таким чином, слід звернути увагу на низьку ефективність існуючих і відсутність теоретичних розробок щодо дієвих механізмів державного управління сферою ІВ України для поліпшення економічних засад її існування та подальшого розвитку, а також на спрямування дій держави на зміцнення, в основному, економічної бази для функціонування й розвитку державної системи правової охорони ІВ.

Нині загальне ставлення до України в світі здійснюється на рівні країн із перехідною економікою. З урахуванням стратегії «країн суб'єктів відкритості» стосовно України формуються підходи до її інтелектуального потенціалу. Їх сьогодні, як мінімум, два, які не вважаються конструктивними для майбутнього нашої країни. Перший підхід формується з боку розвинених в економічному сенсі країн. Його суть полягає в зменшенні кількості та якості інтелектуальних ресурсів України за рахунок переманювання кваліфікованої їх частини за її межі. Способи реалізації цього підходу будь-які – від встановлення квот на запрошення фахівців наукоємних спеціальностей, пропозиції навчатися за кордоном для найпідготовленіших студентів до різноманітних підходів щодо переманювання висококваліфікованих фахівців. Цьому також сприяє «відкриття» кордонів українцям до країн ЄС.

Важливо, що існуюча в Україні система підготовки фахівців із вищою освітою за рахунок бюджетних коштів практично не піддається критиці західними політиками. За роки економічних реформ не було пропозицій і грантів з боку міжнародних фінансових організацій, які були б стурбовані реформуванням системи професійної освіти в Україні на ринкових принципах, за винятком фонду Сороса, який цілеспрямовано функціонував для виявлення наукових напрямів і шкіл в Україні та отримання за безцінь матеріалів з новітніх технологій.

Інший підхід – це зниження рівня інтелектуального потенціалу загалом, стан якого не давав би змоги нарощувати професійний потенціал. Такою сьогодні можна вважати внутрішню ситуацію в Україні. Вона проявляється в тому, що значна частина населення працездатного віку не має можливості вкладати фінансові засоби для підтримки власного здоров'я, розвитку та навчання дітей у вищих навчальних закладах, оскільки за статистичними даними близько 80 % населення мають низький прожитковий рівень.

В інтересах інноваційного розвитку економіки України доцільно впровадити низку актуальних заходів, реалізація яких буде спрямована на удосконалення інфраструктури та механізмів функціонування сфери ІВ.

Вважається за потрібне розробити документ «Політика держави в сфері інтелектуальної власності» і програму його реалізації з визначенням щорічних конкретних цільових результатів, а також розробити документ щодо основ політики держави стосовно інтелектуальної безпеки в Україні та основ управління процесами її забезпечення.

Необхідно внести зміни до Типового положення про міністерство України. Пункт 3 викласти зі змінами в новій редакції: «Основним завданням міністерства є формування та реалізація державної політики у визначеній Президентом України сфері з урахуванням взаємозв'язку з іншими сферами». Пункт 4 викласти із змінами в новій редакції: «Міністерство відповідно до покладених на нього завдань: визначає пріоритетні напрями розвитку відповідної сфери; забезпечує нормативно-правове регулювання у визначеній сфері; узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України та в установленому порядку вносить їх на розгляд Президенту України та Кабінету Міністрів України; інфор-

мує та надає роз'яснення щодо здійснення державної політики у відповідній сфері; визначає шляхи найбільш ефективного використання наукових і технічних досягнень, вирішення питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інших творчих досягнень у сфері інтелектуальної власності; здійснює інші повноваження, визначені законами України та покладені на нього Президентом України».

Необхідно внести зміни до Типового положення про центральний орган виконавчої влади України (далі – ЦОВВ), діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через відповідного члена Кабінету Міністрів України за напрямом діяльності в сфері ІВ. Пропонується: п. 3 викласти зі змінами в новій редакції: «Основними завданнями центрального органу виконавчої влади є реалізація державної політики у визначеній Президентом України сфері з урахуванням взаємозв'язку з іншими сферами, а також внесення пропозицій щодо її формування»; п. 4 викласти зі змінами в новій редакції: «Центральний орган виконавчої влади відповідно до покладених на нього завдань: надає адміністративні послуги; здійснює державний нагляд (контроль); здійснює управління об'єктами державної власності; узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавчих актів, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, нормативно-правових актів міністерств та в установленому порядку подає їх члену Кабінету Міністрів України, який спрямовує та координує діяльність центрального органу виконавчої влади (далі – міністр); визначає шляхи найбільш ефективного використання наукових і технічних досягнень, вирішення питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інших творчих досягнень у сфері інтелектуальної власності; здійснює інші повноваження, визначені законами України та покладені на нього Президентом України».

Важливим є завдання забезпечення з боку держави координування процесів реалізації в Україні життєвого циклу об'єкта ІВ – від ідеї його створення до інноваційного продукту (технології) з подальшою утилізацією чи екологічно безпечним знищенням матеріального носія, в якому реалізований цей об'єкт ІВ.

Залишається невирішеними завдання розробки системи економічних стимулів (податкових, кредитних, страхових) з метою активізації створення та комерціалізації об'єктів права ІВ для функціонування та розвитку ринку цих об'єктів в Україні, а також нормативно-правового регулювання питань, пов'язаних із необхідністю здійснення оцінки інтелектуальної власності.

Є нагальна потреба в удосконаленні чинного законодавства стосовно вирішення питань утилізації (знищення) матеріальних носіїв, у яких реалізовані об'єкти ІВ, і управління процесом такої утилізації (знищення), що дасть змогу ще на етапі розробки продукції, у якій реалізовані об'єкти ІВ, вимагати при виконанні наукових, науково-технічних і науково-прикладних робіт пропозицій щодо способів і засобів утилізації (знищення) як самого матеріального носія після його використання, так і відходів, що виникають під час виробництва такої продукції, в інтересах покращення екологічної обстановки в Україні та зменшення забруднення територій.

Залишається невизначеним процедурне забезпечення формування рішень підрозділами з питань трансферу технологій, інноваційної діяльності та інтелектуальної власності міністерств і ЦОВВ за переліком завдань, які вони мають вирішувати, а також їх ресурсного забезпечення. Потрібно також надати окремий юридичний статус зазначеним структурним підрозділам.

Одним із завдань економічного розвитку України на сучасному етапі слід вважати систематизацію процедурного забезпечення ефективного управління з боку держави використанням наукового потенціалу українського суспільства та сприяння комерціалізації об'єктів права ІВ.

Доцільно провести фундаментальні та прикладні дослідження, реалізація яких допомогла б змінити ситуацію як у сфері ІВ, так і в питаннях державного управління функціонуванням цієї сфери та зробити можливим вирішення проблеми залучення інтелектуального ресурсу до якісних трансформаційних змін інноваційного характеру в економіці і забезпечення належного впливу інтелектуальної власності на зростання ВВП в Україні.

Уточненню підлягає зміст компетентностей випускників вищих навчальних закладів з позиції формування творчих особистостей, здатних до створення інновацій.

Підбиваючи підсумки, слід звернути увагу на те, що в Україні ще залишається достатній інтелектуальний потенціал, який треба примножувати. Тому можна з оптимізмом сподіватися на його застосування в інтересах інноваційного розвитку економіки нашої країни. Разом із тим умови для успішного переведення інтелектуального капіталу в інтелектуальні можливості стають з кожним роком менш сприятливими внаслідок динаміки швидкого розвитку існуючих та винаходження новітніх технологій і зростання жорсткості загальної конкуренції в світі.

¹ Форд М. Роботы наступают: Развитие технологий и будущее без работы / пер. с англ. Москва: Альпина нон фикши, 2016. 430 с.

² Мосов С. Инновационный путь развития экономики Украины: барьеры и инструменты. URL: <https://golos.ua/i/353393> (дата звернення: 21.04.2019).

³ Чесбро Г. Открытые инновации / пер. с англ. Москва: Поколение, 2007. 336 с.

⁴ Мосов С.П. Про стан справ щодо промислової власності на підприємствах України. URL: http://www.uipv.org/ua/mosov_180313 (дата звернення: 21.04.2019).

⁵ Інноваційний розвиток промисловості України / О.І. Волков, М.П. Денисенко, А.П. Гречан; за ред. проф. О.І. Волкова, проф. М.П. Денисенка. Київ: КНТ, 2006. 648 с.

⁶ Науковий та інноваційний потенціал України у міжнародних статистичних порівняннях: кол. монографія / І.Ю. Єгоров, І.А. Жукович, Ю.О. Рижкова. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агентство», 2010. 156 с.

⁷ Паладій М.В. Сфера інтелектуальної власності в Україні: проблемні питання державного управління в умовах інтеграції в міжнародні співтовариства: монографія. Київ, 2011. 240 с.

Резюме

Мосов С.П. Місце інтелектуальної власності в інноваційному розвитку зарубіжних країн і України.

У статті досліджено особливості інтелектуальної власності як важливого та потужного інструменту розвитку інноваційної економіки на підставі зарубіжного та українського досвіду. Висвітлено стратегію щодо інтелектуального потенціалу з боку іноземних країн, а також внутрішню ситуацію стосовно формування інтелектуального потенціалу. Визначено проблемні питання організаційного та правового характеру, існування яких перешкоджає покращенню ситуації в сфері інтелектуальної власності в Україні та інноваційному розвитку економіки. В інтересах інноваційного розвитку економіки України запропоновано впровадити низку актуальних заходів організаційного та правового характеру, реалізація яких буде спрямована на удосконалення сфери інтелектуальної власності та механізмів її функціонування.

Ключові слова: інтелектуальна власність, інноваційна економіка, інтелектуальний потенціал.

Резюме

Мосов С.П. Место интеллектуальной собственности в инновационном развитии зарубежных стран и Украины.

В статье исследованы особенности интеллектуальной собственности как важного и мощного инструмента развития инновационной экономики на основе использования зарубежного и украинского опыта. Высветлено стратегию относительно интеллектуального потенциала со стороны иностранных государств, а также внутреннюю ситуацию относительно формирования интеллектуального потенциала. Определены проблемные вопросы организационного и правового характера, существование которых препятствует улучшению ситуации в сфере интеллектуальной собственности в Украине и инновационному развитию экономики. В интересах инновационного развития экономики Украины предложено реализовать ряд актуальных мероприятий организационного и правового характера, направленных на усовершенствование сферы интеллектуальной собственности и механизмов ее функционирования.

Ключевые слова: интеллектуальная собственность, инновационная экономика, интеллектуальный потенциал.

Summary

Mosov S. The place of intellectual property in the innovative development of foreign countries and Ukraine.

The paper investigated the features of intellectual property as an important and powerful tool for the development of innovative economy on the basis of foreign and Ukrainian experience. The strategy relative to intellectual potential of the foreign countries, as well as the domestic situation as for the formation of intellectual potential has been elucidated. Problem issues of organizational and legal nature, impeding the improvement of situation in the field of intellectual property in Ukraine and innovative development of the economy, have been identified. Implementation of the wide range of urgent measures of organizational and legal nature, aimed at improving the intellectual property and the mechanisms of its functioning has been proposed for the benefit of innovation development of the economy of Ukraine.

Key words: intellectual property, innovative economy, intellectual potential.

УДК 347.77

Ю.Ю. ВІШАР

Юлія Юрїєна Вішар, аспірант Київського університету права Національної академії наук України
ORCID: 0000-0002-7887-5072

ПРО ЗАКОНОДАВЧУ ІНТЕРОПЕРАБЕЛЬНІСТЬ У ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІЙ ОХОРОНІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЛІКАРСЬКІ ЗАСОБИ

Традиційно висвітлюючи надважливість української медичної галузі, необхідно зазначити багатогранність проблематики законотворчості у інтелектуальній власності на лікарські засоби, що є стрижнем та принциповою, новаторською, системною основою державотворчої, правотворчої, правозастосовної та правотлумачної діяльності країни, її соціально-економічним, політичним, інноваційним вектором. Зрозуміло, що для досягнення поставлених державою цілей необхідне розв'язання завдання щодо стимулювання створення конкурентоспроможних об'єктів інтелектуальної власності, забезпечення їх правової охорони, розподілу прав на їх використання, із розробкою і вдосконаленням законодавчої і нормативно-правової бази. Звичайно, з одного боку, завдання повинні бути розв'язані з урахуванням вимог ринкової економіки та комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності як об'єктів цивільного обороту. З другого ж боку, на наш погляд, основою правового регулювання інтелектуальної власності повинен стати пріоритет прав особистості і насамперед –